

Μια ιστορία φαντασμάτων

Η Μαρία Μήτσουρα συνομιλεί **με το παραμύθι, με πιν απόφια ποίηση, αλλά και με τη φαντασία ενός αντεστραμμένου επί γης ταξιδιού** στο βασίλειο των νεκρών

ΜΑΡΙΑ ΜΗΤΣΟΥΡΑ
Η κυρία Τασία
και ο Γουλιέλμος Καταβάθος
 Εκδόσεις Πατάκη, 2021,
 σελ. 136, τιμή 9,90 ευρώ

ΤΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Από τη συλλογή διηγημάτων *Αννα, να ένα άλλο* (1978) μέχρι το μυθιστόρημα *Σκόρπια δύναμη* (1982) και τη νουβέλα *Η περίληψη του κόσμου* (1985), η πεζογραφία της **Μαρίας Μήτσουρα** θα καταφύγει σε μίαν αποσπασματική γραφή, προβάλλοντας το ρευστό και κατακερματισμένο αφηγηματικό της εγώ σε μια εξίσου ασταθή και ευπαθή πραγματικότητα. Με τα μυθιστορήματα *Ο Ηλιος δύω* (1996) και *Καλός καιρός/Μετακίνηση* (2005), η Μήτσουρα αρχίζει να εκδηλώνει μια διάθεση για απαλλαγή από την αταξία και την ασφυξία, με το αίσθημα της αγάπης να παρέχει για πρώτη φορά στους ήρωές της της κάποιες ελπίδες για επιβίωση. Με το αυτοβιογραφικό αφήγημα *Με λένε λέξη* (2008), όπου και πλήθος στοχασμοί για την τέχνη της συγγραφέως, η Μήτσουρα θα επανέλθει παρ' όλα αυτά στα μυθοπλαστικά δρώμενα της νιότης της. Οικογενειακές συγκρούσεις, ξαφνικοί και απανωτοί θάνατοι, βαριές και ανίατες ασθένειες, συζυγικοί ανταγωνισμοί, ψυχιατρικές κλινικές, απαγχονισμοί, αυτοκτονίες και ανησυχαστικά ορμέμφυτα θα κατακλύσουν τη σκηνή, αποκαλύπτοντας ένα γυναικείο πρόσωπο ανεπανόρθωτα τραυματισμένο. Με τη συλλογή διηγημάτων *Από τη μέση και κάτω* (2014) η Μήτσουρα

παραμένει στα παλαιότερα θεματικά της μοτίβα, την ίδια ώρα, εντούτοις, τίποτε δεν μοιάζει ικανό να οδηγήσει σε οριστική απόλεια: η αγάπη, ο έρωτας, η λατρεία των χρωμάτων και η γλώσσα των αισθήσεων μπορούν και πάλι να δώσουν γενναία το παρών, σημαίνοντας μια ολική επιστροφή στις πρωταρχικές πηγές. Δεν θα πω ότι στο τωρινό της αφήγημα, υπό τον τίτλο *Η κυρία Τασία και ο Γουλιέλμος Καταβάθος*, η Μήτσουρα αφήνει τις πρωταρχικές πηγές να θριαμβεύσουν, είναι όμως σίγουρο πως η γλώσσα των αισθήσεων και η λατρεία των χρωμάτων (αυτή τη φορά και των ζώων) θα επιστρέψουν με ένα πνεύμα καταλλαγής, που θα πάρει σάρκα και οστά σε μια ιστορία φαντασμάτων, καθοδηγημένη από τους θεούς της ελληνικής αρχαιότητας – από τον ψυχοπομπό Ερμή της *Οδύσσειας* και από τον κόσμο των σκιών και του θανάτου της Εκάτης. Πρωταγωνιστές στην ιστορία της Μήτσουρα είναι το φάσμα της μοδίστρας κυρίας Τασίας, που ειδικεύεται στην αναζήτηση και την ανεύρεση φαντασμάτων, ο Γουλιέλμος Καταβάθος, ο άσπρος γάτος της, αλλιώς και Δάσκαλος, και τα πρόσωπα που κυριάρχησαν στη ζωή της πλαγίως (όπως και στο *Με λένε λέξη*) αυτοβιογραφούμενης αφηγήτριας: ανάμεσα σε άλλους, ο πατέρας, ο αδελφός και οι εραστές της. Ο τόπος ο οποίος θα δεξιοθεύσει αυτή τη Νέκυια, που αν δεν είναι εγκόσμια, πάντως στέκει μακριά

από την παγωνιά του Αδη, παραπέμπει σε έναν κήπο στους πρόποδες του Λυκαβηττού, όπου πάθη, εντάσεις και ψυχικές πληγές ή κακώσεις έχουν πια αποβάλει τη φωτιά, το αίμα και τον πόνο τους, επιτρέποντας στη μνήμη να αγκαλιάσει με ένα είδος ονειρικής ευλάβειας το τραυματικό παρελθόν. Χωρίς τον τρόπο και τη μεταφυσική ανατριχίλα του τυπικού ghost story, το βιβλίο της Μήτσουρα συνομιλεί με το παραμύθι, με την απόφια ποίηση (βλ. τα παρεμβλητά ποιήματα μέσω e-mail), αλλά και με τη φαντασία ενός αντεστραμμένου, επί γης ταξιδιού στο βασίλειο των νεκρών, ανακαλώντας την ειρωνεία και την αίσθηση πλήρους ματαιότητας των *Νεκρικών διαλόγων του Λουκιανού*, και επικοινωνώντας σε ένα βαθύτερο επίπεδο με τους λογοτεχνικούς και υπαρξιακούς νεκρόδειπνους του *Τάκη Σινόπουλου* και της *Ζυράννας Ζατέλη*. Χρησιμοποιώντας κάτι σαν μαγική μπαγκέτα, η Μήτσουρα εντάσσει παράταιρες λέξεις και ανακόλουθες εικόνες σε ένα οιονεί υπερρεαλιστικό τοπίο, βάζοντας στη μια πλευρά της ζυγαριάς τη θεματική (ανοδική και καθοδική) γκάμα των προηγούμενων πεζών της και στην άλλη την ποιητική τους: την αρχιτεκτονική της καταβύθισης στην ατομική άβυσσο μα και το κράτημα από την ορμή μιας ζωικής δύναμης που θα συνεχίσει να αντιστέκεται μέχρι τελικής πτώσεως στη λογική της οποιασδήποτε κατασπατάλησης.